

«بازنگری برنامه آموزش پزشکی»

معاونت آموزشی

دفتر مطالعات و آموزش پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

نویسندگان:

دکتر حمیداله بهادر

دکتر سید کامران سلطانی عربشاهی

دکتر حسین سلمانزاده

دکتر زینب بیابانگردی

دکتر منصوره یادآور نیک‌روش

خانم ربابه شکرآبی

بازنگری برنامه آموزش پزشکی / نویسندگان حمیداله بهادر... [و
دیگران]. -- تهران: تحفه: بشری: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات
بهداشتی درمانی ایران، معاونت آموزشی، مرکز مطالعات و توسعه
آموزش پزشکی، ۱۳۸۵.
۲۱۶ ص: جدول.

ISBN: ۹۶۴-۸۵۰۵-۲۲-۵

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.
کتابنامه.

۱. دانشگاهها و مدارس عالی پزشکی -- ایران -- برنامه های درسی.
۲. آموزش پزشکی. الف. بهادر، حمیداله، -۱۳۲۶. ب. دانشگاه علوم
پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران. مرکز مطالعات و توسعه
آموزش پزشکی.

۶۱۰/۷۰۵۵

ب ۲ / ۸۱۷ R

کتابخانه ملی ایران

۸۴-۳۷۰۱۱ م

شابک: ۹۶۴-۸۵۰۵-۲۲-۵

نام کتاب: بازنگری برنامه آموزشی پزشکی

مؤلف: دکتر حمیداله بهادر

ناشر: تحفه، تالیا با همکاری تاپ پرینت

نوبت چاپ: اول / ۱۳۸۵

تیراژ: ۶۰۰

لیتوگرافی: هنر گرافیک

چاپ: سبز آرنک

سخن معاونت آموزشی دانشگاه:

یکی از مهمترین منابع برای آموزش عالی حوزه برنامه ریزی درسی است که در این میان برنامه درسی نقش اساسی در تربیت مطلوب نیروی انسانی دارد. از جمله وظایف مراکز مطالعات و توسعه آموزش که در منشور تبیین وظایف از سوی سازمان بهداشت جهانی بر آن تأکید شده است، همانا تدوین و بازنگری برنامه های درسی است.

در چند سال اخیر توجه ویژه ای به بازنگری برنامه های درسی شده است بطوریکه هم اکنون انجام آن از سوی وزارت متبوع به دانشگاه ها سپرده شده است. این مهم اولین قدم در راه استقلال و عدم وابستگی دانشگاه ها می تواند باشد خوشبختانه تدوین ضوابط و اصول علمی چارچوب بازنگری برنامه ها از سوی شورایی برنامه ریزی در وزارت بهداشت به همکاران مرکز مطالعات و توسعه آموزش این دانشگاه سپرده شده است. کتاب حاضر نیز که محصول بازنگری برنامه های درسی در دانشگاه علوم پزشکی ایران است توسط همکاران عضو هیأت علمی مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه تدوین شده است. امید است که مورد توجه قرار گیرد.

دکتر نوراحمد لطیفی

پیشگفتار مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه:

برنامه‌ریزی درسی از حوزه‌های اساسی و پایه در تعلیم و تربیت است که اینک به قلمرو وسیعی از فلسفه آموزش گرفته تا ارزشیابی تبدیل می‌شود برنامه درسی بعنوان نمادی از برنامه‌ریزی درسی نقش برجسته‌ای را در این زمینه ایفا می‌کند. زیرا یک برنامه درسی بازتابی از فلسفه - ارزشها- اهداف و نقش فارغ‌التحصیل استراتژی و ارزشیابی است بنابراین تدوین برنامه درسی بر پایه اصول علمی و با در نظر گرفتن چارچوب‌های مذکور می‌تواند در ارتقاء کیفیت آموزش سهم شایان توجهی داشته باشد. در سالیان اخیر با مطرح شدن مباحث کلیدی در نظام آموزش عالی کشور از جمله بحث کاستن از وابستگی دانشگاه‌ها در زمینه‌های آموزشی یا عبارتی استقلال دانشگاه‌ها، تغییرات ارزشمندی در نگرش صاحبان سیاست در عرصه آموزش حاصل شده است و الگوهای عینی آن را می‌توان در واگذاری بازنگری برنامه‌های درسی به صاحبان اصلی و مجریان آن یعنی دانشگاه‌ها دانست ضوابط بازنگری و چارچوب علمی آن اولین باز توسط اینجانب و همکاران منتخب از مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه ایران و تهران طی جلساتی با نظارت شورایی عالی برنامه‌ریزی، تدوین و بصورت جزوه‌ای در اختیار دانشگاه‌های مجری بازنگری قرار گرفت. علاوه بر آن کارگاه‌هایی نیز بمنظور توجیه و آموزش مسئولین بازنگری سراسر کشور در وزارت متبوع توسط اینجانب و همکاران برگزار شد. کتابی که اینک تدوین شده است، حاصل تلاش همکاران عضو هیأت علمی مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران است. علاوه بر نظارت علمی بر بازنگری برنامه‌های واگذار شده، رویکرد علمی به بازنگری فرصتی را فراهم آورده است تا علاقه‌مندان و اعضای مراکز مطالعات و توسعه آموزش سایر دانشگاه‌ها بتوانند ضمن آشنایی با چگونگی بازنگری، مروری بر چارچوب و دیدگاه‌های نظری و ابعاد علمی بازنگری داشته باشند، که امید است این کتاب مورد استفاده همکاران واقع گردد.

دکتر سید کامران سلطانی عربشاهی

گفتار مؤلفین:

کتابی که تقدیم خوانندگان محترم می‌شود مجموعه‌ای از آخرین اطلاعات علمی و گزارشی از عملکرد گروهی اعضای کلیدی دانشگاه علوم پزشکی ایران در زمینه «آموزش پزشکی» و «بازنگری برنامه» می‌باشد. کتاب در سه فصل جداگانه تدوین یافته است - فصل اول مقدمات و پیشگفتار و معرفی مشخصات آن است - در فصل دوم مبانی علمی «بازنگری برنامه آموزشی» ارائه گردیده است و در فصل سوم گزارش عملکرد اعضای کلیدی هیأت علمی دانشکده‌های تابعه و اعضای دفتر مطالعات و آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران در زمینه اجرای برنامه بازنگری می‌باشد، نویسندگان امیدوار هستند که با مطالعه کتاب حاضر علاقمندان و افراد ذینفع با پدیده «بازنگری برنامه آموزشی» ازدیدگاه علمی آشنا شده و در رابطه با گزارش پروژه عملیاتی بازنگری به تمام جوانب اجرایی امر بازنگری برنامه آموزشی پی برده و در اجرای موارد مشابه با چشم‌انداز روشن‌تری اقدام نمایند.

دکتر بهادر

«فهرست مطالب»

فصل اول

مبانی علمی

۳	مقدمه
۶	تعاریف، فلسفه و نظریه‌های موجود درباره بازنگری برنامه آموزشی
۸	تاریخچه و چشم‌اندازهای بازنگری برنامه آموزشی در هزاره سوم
۱۳	ضرورت بازنگری برنامه آموزشی
۱۴	چارچوب طراحی بازنگری برنامه آموزشی
۱۵	رویکردهای موجود در بازنگری برنامه آموزشی
۲۲	اصول طراحی بازنگری برنامه آموزشی
۲۴	روش تدوین اهداف در بازنگری برنامه آموزشی
۲۶	بازنگری با استفاده از نتایج ارزشیابی برنامه آموزشی
۲۸	دانشگاه‌ها و بازنگری برنامه آموزشی
۳۲	فهرست منابع

فصل دوم

پروژه عملیاتی برنامه آموزشی در دانشگاه علوم پزشکی ایران

۳۷	«معرفی رشته‌های تحصیلی بازنگری شده»
	الف) رشته‌ها و دوره‌های تحصیلی تشکیل یافته و بازنگری شده مصوب:
۳۹	پرستاری در مقطع کارشناسی پیوسته
۵۱	پرستاری در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D)
۵۷	علوم آزمایشگاهی در مقطع کاردانی
۶۷	علوم آزمایشگاهی در مقطع کارشناسی ناپیوسته
۷۷	کاردرمانی در مقطع کارشناسی

۹۱	مدارک پزشکی در مقطع کاردانی
۱۰۱	آسیب شناسی گفتار و گفتار درمانی در مقطع کارشناسی
۱۱۱	آسیب شناسی گفتار و گفتار درمانی در مقطع کارشناسی ارشد
۱۱۹	هوشبری کاردانی

ب) اسامی رشته ها و دوره های تحصیلی در حال تشکیل و بازنگری شده غیر مصوب:

	مدیریت خدمات بهداشتی - درمانی در مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد
	مدیریت خدمات بهداشتی - درمانی در مقطع تحصیلی دکتری (PHD)
	ویروس شناسی در مقطع کارشناسی ارشد
	ویروس شناسی در مقطع دکتری (PHD)
	پرستاری در مقطع کارشناسی ناپیوسته
	پرستاری در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته
	پرستاری در مقطع دکتری (PHD)
	مامائی در مقطع کارشناسی
	فیزیوتراپی در مقطع کارشناسی
	بهداشت عمومی در مقطع کارشناسی
	کتابداری در مقطع کارشناسی

۱۳۱	سخن پایانی
۱۳۲	بحث و نتیجه گیری
۱۳۳	پیشنهادات